

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br. II-S1-654/73-2
od 23. IV 1973.

Vijeće: Franjo Gložinić, dr Ernest Vajić, prof. dr Branko
Jakaša

Prijevoz kamionom u međunarodnom saobraćaju - Dužnost
plaćanja vozarine i ostalih troškova prijevoza od strane
primaoca - Da bi vozar imao pravo od primaoca zahtijevati
vozarinu i ostale troškove prijevoza koji nisu uključeni
u vozarinu, uključivši i dangubninu prilikom istovara,
potrebno je da svoje potraživanje prije predaje robe unese
u tovarni list - Ako vozaru nije poznat iznos potraži-
vanja, dovoljno je da u tovarni list samo unese opasku o
postojanju potraživanja kojega će iznos naknadno dokazati

Tužitelj je cestovni vozar, a tuženik je prima-
lac.

Tužitelj je prema međunarodnom tovarnom listu
br. 79433 od 27. III 1972, a po narudžbi pošiljaoca n.v.
Philip Morris Holland prevezio robu iz Tilburga do Ploča,
a kao primalac je naznačen "Jugošped", Ploče-tranzit. Pri-
jevoznik tj. tužitelj je na tome tovarnom listu napisao
da je došao u Ploče 30. III 1972. u 7 sati, i da je istovar
završen 31. III 1972. u 13,30 sati, a zadržavanje kamiona
u Pločama je bilo zbog nemogućnosti carinarnice da primi
robu, jer se radi o carinskoj robi u prijevozu.

Tuženi je na tome tovarnom listu potvrdio primi-
tak robe.

Tužitelj je računom br. 33068 od 7. IV 1972. zara-
čunao tuženom čekanje kamiona za gore navedeno vrijeme u
iznosu od din. 1.500.-, a jer je tuženik odbio platiti
taj iznos, stavio je zahtjev da se tuženi obveže platiti
din. 1.500.- s 8% kamata od 10. IV 1972. do isplate, i tro-
šak spora.

Tuženi se protivi tužbenom zahtjevu jer nije kriv
za nastalu štetu, a on nije s tužiteljem zaključio ugovor
o prijevozu.

Pobijanom presudom odbijen je tužbeni zahtjev i
tužitelj je obvezan platiti parnični trošak.

U obrazloženju se navodi da je tuženi u ovom slu-
čaju nastupio kao špediter, pa se imaju primijeniti Opći
uvjeti poslovanja međunarodnih špeditera Jugoslavije. No

pitanje odgovornosti špeditera za nastalu štetu je na jednaki način regulirano ovim Općim uvjetima kao i Općim uvjetima rada jugoslavenskih poduzeća javnog cestovnog saobraćaja u međunarodnom prijevozu robe motornim vozilima, tj. u svakom slučaju se traži špediterova krivnja. Tuženik kao špediter ne može biti odgovoran za raspoložive kapacitete carinarnice u Pločama i za njene mogućnosti pravovremenog carinjenja robe.

Prema tome tuženi nije kriv za nastalu dangubu tužiteljevog vozila, pa nije dužan platiti traženi iznos tužitelju.

Tužitelj žalbom pobija prvostepenu presudu iz razloga navedenog u čl.342, st.1, toč.3 ZPP.

Tužitelj tvrdi da iz utvrdjenog činjeničnog stanja izlazi da se na konkretan prijevoz primjenjuju: Konvencija za međunarodni cestovni prijevoz robe (CMR), i Opći uvjeti rada jugoslavenskih poduzeća javnog cestovnog saobraćaja u međunarodnom prijevozu robe motornim vozilima. Radi toga nije važno kakav status ima tuženi kao primalac, tj. da li je špediter ili što drugo. Ovdje treba primijeniti odredbe CMR i čl.104 navedenih Općih uvjeta prema kojima primalac robe plaća naknadu vozaaru za dangubu, koja je nastala bez njegove krivnje jer nije mogao dobiti mjesto za istovar u lukama, pristaništima, željezničkim stanicama itd.

U konkretnom slučaju bez njegove krivnje kao vozaara nije došlo na vrijeme na carinarnici do preuzimanja robe.

Žalitelj predlaže da se pobijana presuda preinači i udovolji tužbenom zahtjevu, a tuženi da se obveže platiti sve troškove.

Drugostepeni sud je žalbu odbio iz slijedećih razloga:

Pošiljalac robe, inozemna firma i tužitelj kao vozar sklopili su ugovor o prijevozu robe iz Tilburga do Ploča. Oba suugovarača potpisali su međunarodni tovarni list prema kojem je prijevoz vršen. U tom međunarodnom tovarnom listu naznačen je kao primalac tuženi, ali ništa nije navedeno za vozarinu.

Obaveza primaoca za plaćanje vozarine ne izlazi iz ugovora između pošiljaoca i vozaara, a taj ugovor tuženoga, sam po sebi, ne obvezuje. Primalac mora pristupiti

tome ugovoru da bi ga se ticao.

Pristupanjem tome ugovoru primaoc stupa u pravnu poziciju pošiljaoca. Da bi se primalac mogao odlučiti hoće li pristupiti tome ugovoru, mora znati kakova prava i obaveze će za njega nastati kad ugovoru pristupi. Zbog toga mora biti upozoren što će sve od njega moći tražiti vozar, ako ugovoru pristupi. To upozorenje daje vozar u tovarnom listu prije nego primalac pristupi ugovoru, jer u transportu vrijedi načelo da je primalac dužan platiti iznose koji su navedeni u tovarnom listu.

Ako u tovarnom listu nije ništa navedeno o vozarini, a roba bude izdata primaocu bez naplate vozarine, ne nastaje za primaoca obaveza platiti vozarinu. U tom slučaju snosi rizik sam vozar, u odnosu na primaoca, a ostaje mu pravo tražiti naplatu od pošiljaoca, ako postoje za to pretpostavke.

To što vrijedi za vozarinu, vrijedi i za druge tražbine koje nastanu vozaru nakon izdavanja tovarnog lista, a nisu uključene u vozarinu. Ako iznose tih drugih tražbina vozar ne unese u tovarni list, a robu izda primaocu, nema prava tražiti ih od primaoca.

Za slučaj da takove druge tražbine postoje, a nije poznat iznos, onda treba vozar, da bi održao svoje pravo tražiti ih od primaoca i u tovarni list staviti opasku o postojanju tih troškova s time da će njihov iznos naknadno naznačiti.

Preuzimanjem robe od strane primaoca po takovom tovarnom listu, preuzima primalac i obavezu platiti te druge troškove po načelu pristupanja ugovoru o prijevozu.

U ovom slučaju nije tužitelj kao vozar u međunarodnom tovarnom listu, kojim je vršen prijevoz, prije izručenja robe tuženom kao primaocu, zatražio da mu tuženi ima platiti dangubninu s time da će njezin iznos kasnije naznačiti. Zbog toga, po načelu pristupanja ugovoru o prijevozu, za tuženoga nije nastala obaveza platiti dangubninu tužitelju kao vozaru.

Iz navedenih razloga izlazi da je pravilno pobijanom presudom odbijen tužbeni zahtjev jer je ispravno primijenjeno materijalno pravo, pa ne postoji žalbeni razlog iz čl.342, st.1, toč.3 ZPP.

I ako nije pravno odlučno za rješenje ovoga spora, ipak se ističe, kad bi bio tužitelj kao vozar u tovarni list unio zahtjev za dangubninu, i da je tuženi nakon toga robu primio, a tuženi bi osporavao pravo na naplatu dangubnine, da bi tužitelj morao dokazati da je taj unos opravdan. To u ovom slučaju nije učinjeno.

F.G.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.VI-Sl-247/73-2
od 23.V 1973.

Vijeće: Gavro Badovinac, dr Ernest Vajić, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz stvari morem - Sklapanje ugovora o prijevozu putem agenta - Nadležnost suda - Sporedni umješac - Ukoliko ugovor o prijevozu potpiše samo jedna osoba kao agent, sud mora ispitati da li je ta osoba bila ovlaštena da potpiše ugovor u ime tuženika kao naručitelja prijevoza - Izvoznik može zaključiti ugovor o prijevozu u vlastito ime i u ime svoga komitenta - krajnjeg korisnika - Za pomorske sporove kod kojih je tuženik sa sjedištem na području SR Srbije mjesno je nadležan Okružni privredni sud u Rijeci u okviru svoje stvarne nadležnosti - Postoji bitna povreda postupka ako prvostepeni sud na zahtjev jedne od stranaka nije pozvao u spor sporednog umješaca

Tužitelj je brodar. Tuži topioničarsko poduzeće kao naručitelja prijevoza za isplatu naknade za prekostojnice u luci iskrcaja.

Tuženik se protivi tužbenom zahtjevu ističući prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije. Tvrdi da s tužiteljem nije zaključio ugovor od 10.XII 1970, jer u tome ugovoru nigdje nema potpisa tuženog, ističe da je bio u obligacionom odnosu sa svojim izvoznikom, a nipošto ne sa tužiteljem. Predložio je da sud kao sporednog umješaca na strani tuženoga obavijesti o sporu treću osobu njegovog izvoznika.

Pravomoćnim rješenjem Okružnog privrednog suda Rijeka broj P-594/72 od 22.IX 1972. (list spisa 23) odbijen je tuženikov prigovor mjesne nenadležnosti pozivom na propis čl.455/2 ZPP-a i Rješenje o nadležnosti privrednih